

¿Ministres dones? Sí, gràcies

Malgrat els avenços, no hem aconseguit encara la igualtat efectiva entre homes i dones

MONTSERRAT COMAS*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 26.04.08

El president Zapatero va presentar el nou Govern afirmant que respon a tres prioritats polítiques en aquesta legislatura: activar l'economia per afrontar la crisi, abordar el canvi climàtic i avançar en el camí de la igualtat. En coherència amb aquesta última, tres són les qüestions rellevants, pel fet que és la primera vegada que passen a Espanya: la formació d'un Govern amb més dones que homes, la creació del Ministeri de la Igualtat i el nomenament de Carme Chacón com a ministra de Defensa. Encara que la ciutadania ha acollit amb normalitat aquests canvis --i moltes persones amb aplaudiments--, és inquietant el cor de portaveus d'un sector de la dreta mediàtica i política que s'hi ha mostrat en contra, amb opinions i comentaris profundament masculistes, casposos i ofensius: el batalló de modistetes de Zapatero, animals de companyia, Govern de color rosa, dones objecte, Carmen la del bombo, el festeig de la igualtat, entre altres bestieses. Provenen d'un sector de la dreta rànica, cavernícola i medieval.

ÉS PUR masclisme: tractar les dones com a éssers inferiors, fruit de la pervivència de patrons culturals basats en la suposada superioritat de l'home. Però sorprèn la virulenta reacció després de 30 anys de democràcia i de vigència de la Constitució, a l'article 14 de la qual es proclama com a dret constitucional no ser discriminat en funció del sexe. L'impuls de modernització que actualment hi ha a Espanya té a veure amb la història recent de construcció democràtica, que associa les

llibertats amb la igualtat, i situa l'alliberament de les dones com un factor de progrés enfront dels valors tradicionals. Malgrat els enormes avanços que s'han produït a la societat espanyola, no hem aconseguit encara la igualtat efectiva entre homes i dones. Perviu discriminacions en tots els àmbits de la societat: les dones pateixen una taxa d'atur més alta en el mercat laboral, perceben salaris més baixos fent la mateixa tasca, pateixen cotes intolerables de violència que tanta sang i dolor està comportant a les víctimes. Tampoc hi ha participació equilibrada d'homes i dones en els àmbits de decisió i de poder, públic i privat.

En la Conferència d'Atenes del 1992, auspiciada per l'ONU, es va proclamar una declaració que lamenta l'escassa representació de dones en les institucions europees i en molts dels països que componen la Unió Europea. Aquesta és una de les seves conclusions: "L'absència de dones als centres de representació política i de presa de decisions implica un dèficit democràtic incompatible amb una verdadera democràcia. Si en el procés de presa de decisions no hi està present el 52% de la societat, es corre el risc d'ignorar els plantejaments, els punts de vista i els interessos de la meitat de la societat. Aquest dèficit només és possible superar-lo amb un repartiment més just de les responsabilitats públiques i privades i amb una presència més equilibrada dels homes i les dones en els òrgans de decisió política".

Doncs bé, les tres decisions de Zapatero obren una nova pàgina del llibre de la nostra història en aquest llarg trajecte a favor de la igualtat entre homes i dones, i en què tant camí ens queda encara per recórrer. Per aquest motiu és necessari el tan criticat, per alguns, Ministeri de la Igualtat: per prioritzar des d'aquest ministeri polítiques transversals que combatin la violència contra les dones i per adoptar totes les mesures

necessàries perquè s'apliqui la llei d'igualtat. Les invectives rebudes demostren l'encert d'aquesta creació.

Un altre tipus de crítiques, molt diferents de les anteriors, creuen que aquests canvis s'han fet només de cara a la galeria. Un sector de dones reclama que Chacón no deixi instrumentalitzar la seva imatge. ¿Que potser no ens hauria d'alegrar que totes les portades dels mitjans obrissin l'endemà de la seva presa de possessió amb la fotografia de la nova ministra embarassadíssima passant revista a les tropes espanyoles o baixant les escaletes de l'avió que l'ha de conduir a la base de Herat a l'Afganistan per fer la seva primera visita a una unitat militar a l'exterior en missió de pau? No és només un signe de modernitat democràtica. També és una fita que ajuda a fer canvis necessaris en la història --les dues fotografies han donat la volta a mig món--. A través de la imatge i dels símbols també es fa política.

NO SOM davant d'una mera operació de màrqueting: no són ministres per a la foto del primer dia, són les ministres que a partir d'ara hauran de decidir i afrontar temes vitals per als ciutadans. I no hi serien si no fos pel seu talent i la seva vàlua. Els que ho dubtin, que examinin els seus brillants currículums professionals. En política hi ha un costum ancestral, que convé respectar: els 100 dies de gràcia. Deixem que transcorrin i després ja en jutjarem i criticarem la gestió amb la mateixa vara de mesurar que als homes. Com és ben sabut, ser home no és garantia de més encert. A ministres homes i dones els desitjo bona sort, perquè de la seva bona gestió en depèn la millora de la ciutadania.

*Magistrada. Vocal de la Comissió d'Igualtat del CGPJ